

Nr 170.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsbidrag för anläggande av allmänna flottleden Dalälven—Bottniska viken; given Stockholms slott den 6 mars 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1936.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen:

Med bifall till en av Kungl. Maj:t den 5 april 1935, nr 230, avlåten proposition medgav riksdagen i skrivelse den 25 maj samma år, nr 248, att ur statens domäners fond skulle för anläggande av en allmän flottled från Färnäs fjärden i Dalälven till Västlandsfjärden av Bottniska viken få förskottteras det belopp, som för ändamålet erfordrades utöver det belopp, vilket — vid arbetets utförande såsom statligt reservarbete med domänstyrelsen som arbetsgivare — utginge av medel, anslagna till bekämpande av arbetslöshe-

ten. Totalkostnaderna för ifrågavarande anläggning beräknades — på sätt framgår av det till propositionen fogade statsrådsprotokollet — till ett belopp av 1,700,000 kronor, varav omkring 890,000 kronor avsågos komma att gäldas av arbetslöshetsmedel. Vidare förutsattes att, med hänsyn till det betydande intresse de enskilda skogsägarna hade i företagens tillkomst, den del av anläggningskostnaderna, som motsvarade det belopp, vilket domänstyrelsen enligt angivna grunder kunde komma att svara för, skulle genom erläggande av flottningsavgifter amorteras av dem, som använde flottleden.

I skrivelse den 23 januari 1936 har nu *domänstyrelsen* — under förmålan att styrelsen efter vunnit kännedom om statsmakternas beslut i ärendet omedelbart inlett underhandlingar med statens arbetslöshetskommission angående berörda företags utförande som statligt reservarbete — anmält, att enligt styrelsen från kommissionen tillhandakommet meddelande kommissionen icke vore i tillfälle att med någon nämnvärd arbetsstyrka igångsätta arbetet med den beslutade flottleden förrän efter årsskiftet 1936—1937.

Med åberopande härav har domänstyrelsen sedermera i skrivelse den 4 februari 1936 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för ifrågavarande arbetes utförande genom domänstyrelsen samt att de härför erforderliga medel, beräknade till 890,000 kronor, som vore avsedda att gäldas av medel, anvisade för bekämpande av arbetslösheten, måtte ställas till styrelsens disposition.

Efter remiss har statskontoret den 24 februari 1936 avgivit infortrat utlåtande i ärendet. Vid utlåtandet har fogats yttrande av *arbetslöshetskommissionen*, som anfört i huvudsak följande.

Kommissionen förfogade för närvarande över tillräckliga arbetsobjekt för att med hänsyn till disponibla medel tillgodose behovet av hjälp åt de arbetslösa medelst reservarbeten. På grund härav kunde markarbetet beträffande ifrågavarande flottledsbyggnad påbörjas tidigast under hösten 1936. Skulle emellertid arbetet ur andra synpunkter än de kommissionen hade att företräda behöva påbörjas omedelbart, hade kommissionen intet att erinra här emot, enär tillkomsten av varje arbetstillfälle på den öppna marknaden, som vore ägnat att skapa nya utkomstmöjligheter, ur arbetslöshetssynpunkt vore att betrakta såsom fördelaktig. Därest behov föreläge att inom kort igångsätta arbetet med flottledsbygget, ville kommissionen likväl för sin del bestämt avstyrka, att de för dess verksamhet anvisade medlen toges i anspråk för ändamålet. De medel, som stode till kommissionens disposition, räckte nämligen icke ens till att bestrida kostnaderna för redan igångsatta reservarbeten. Kommissionen ville vidare framhålla, att under sistlidna sommaren verkställda detaljundersökningar av arbetets totalkostnader läte förmoda, att dessa skulle komma att icke obetydligt överstiga den ursprungligen beräknade kostnadssumman för anläggningen 1,700,000 kronor.

Statskontoret har för egen del anfört:

Enligt statskontorets mening syntes det icke låta sig göra att för arbeten, som skulle bedrivas i domänstyrelsens regi, anlita reservarbetsmedel, då jämlikt 20 § kungörelsen den 30 juni 1934, nr 434, angående statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet statliga reservarbeten skulle utföras i arbetslöshetskommissionens regi. För den händelse de anläggningsarbeten, om vilka här vore fråga, ansågos böra inom den närmaste framtiden

genom domänstyrelsens försorg komma till utförande, torde därför för ändamålet särskilda medel få äskas av riksdagen att täckas av andra statsinkomster än lånemedel.

Genom 1935 års beslut hava statsmakterna i princip tagit ståndpunkt till ifrågavarande flottledsföretag. Besluten innebära, bland annat, att staten skall bära viss del av de med anläggningen förenade kostnaderna. Ur de synpunkter, vilka legat till grund för statsmakternas ställning till frågan om företagets igångsättande, lär det vara angeläget, att arbetet härmed icke fördröjes. Då det för närvarande ej synes lämpligen låta sig göra att, på sätt avsetts, utföra arbetet såsom statligt reservarbete med anlitan-<sup>Departements-
chefen.</sup>de av till arbetslöshetens bekämpande anslagna medel, torde andra möjligheter få övervägas. Det torde härvid ligga närmast till hands, att arbetet kommer till utförande i domänstyrelsens regi. Ur arbetslöshetsynpunkt lär, såsom arbetslöshetskommissionen framhållit, intet vara att erinra häremot.

Såsom framgår av vad tidigare anförts skall den del av kostnaderna för anläggningen, vilken avses skola av de flottande amorteras genom flottningsavgifter, förskotteras ur domänfonden. Emellertid torde det ej vara riktigt att använda domänfondens medel för bestridande jämväl av sådana kostnader, vilka enligt 1935 års beslut icke behöva på nu nämnt sätt ersättas. För gäldande av dessa kostnader, beräknade till omkring 890,000 kronor, torde medel få beredas i annan ordning. I anslutning till vad statskontoret anført tillstyrker jag, att för ändamålet av riksdagen äskas ett särskilt anslag att utgå av andra statsinkomster än lånemedel. Anslaget torde bära givas formen av reservationsanslag samt anvisas under riksstatens nionde huvudtitel. För ifrågavarande ändamål hava några medel icke beräknats i årets statsverksproposition. Chefen för finansdepartementet torde senare upptaga frågan om sättet för täckande av det nu äskade anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag för anläggande av allmänna flottleden från Färnäsjärden i Dalälven till Västlandsjärden i Bott-niska viken för budgetåret 1936/1937 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 890,000 kronor.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.